

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenrustplein 24, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Nummer 10.

Esoterische Kring.
14 Juni 1960.

Goedenavond, vrienden.

We zullen ook deze avond een gastspreker voor u hebben. En dat betekent dat ik allereerst gaarne even zou willen weten, of u vragen hebt te stellen aan de hand van hetgeen wij in de vorige les hebben behandeld.

x In het gedeelte over esoterie hebt u een voorbeeld genoemd van melancholie. Wilt u op dat stuk een toelichting geven? Het onduidelijke gedeelte hierin is: het actief maken van de melancholie.

- De onduidelijkheid voor u ligt in de definitie van melancholie zelf. Wanneer een mens melancholiek is, dan moeten we dat niet alleen maar zien als een toestand zonder meer (een sentimentkwestie), maar wij moeten begrijpen dat er meer bepaalde - laat ik zeggen, meer redelijke - elementen achter schuilen. Nu is een mens in zijn leven in te delen in twee afzonderlijke parten, tenminste voor dit beeld dan; er zijn er natuurlijk meer. In de eerste plaats kunnen wij stellen, dat een mens voor zich een droom heeft. Deze droom is de werkelijkheid, zoals hij haar zou willen beleven, zoals hij haar zou willen zien. In de tweede plaats kent hij een werkelijkheid, die weliswaar een interpretatie is (dus het is niet een feitelijke werkelijkheid, maar het is zijn manier van beleven en reageren), maar die op zichzelf toch ook een grote invloed heeft. Indien ik daar nu verder op doordenk, dan moet ik tot de conclusie komen, dat op een gegeven ogenblik het een mens onmogelijk zal zijn zijn droom te verwerkelijken (dat is logisch), maar dat hij hiermee geen genoegen neemt, omdat hij het niet beantwoorden aan de droom ziet als een tekortschieten in eigen persoonlijkheid, waardoor hij - en meestal ook al enigszins bepaald door temperament - komt tot een zich laten gaan zonder meer. Echter zal er dan nog niet van een feitelijke melancholie kunnen worden gesproken (uitgezonderd bij de zuiver stoffelijke temperamentskwestie), tenzij de persoon in zich een verzet heeft tegen datgeen, wat hij meent te zijn.

x Wat bedoelt u met: wat hij meent te zijn?

- De kwestie ligt zo. U weet, dat u iets zou kunnen zijn. Die voorstelling draagt u in u, of deze reëel is of niet. Je hebt bv. burgermensen, die menen dat ze dame kunnen zijn. Dat is helemaal niet erg. Maar nu krijgen zij h.i. de middelen om dame te worden en dan blijkt, dat ze toch niet als zodanig geaccepteerd worden. Wat is het gevolg? Ofwel een buitengewoon fel verzet als een soort furie tegen de wereld, danwel een groot zelfverwijt, een gevoel van voortdurend tekortschieten, dat kan ontaarden in een melancholie, een voortdurend droevig waas, dat men om alle dingen weeft, totdat de interesse in het leven zelve

geheel verbleekt is. Dat kunt u toch begrijpen? Nu stel ik echter, dat dit alleen kan gebeuren, wanneer aan twee voorwaarden is voldaan, n.l.

- a. dat de persoon in kwestie de voorstelling heeft van zichzelf als dame; en
- b. dat ze in staat is haar tekorten te overzien en zich deze te verwijten. (Ontbreekt één dezer punten, dan hebben we nog niets; ik moet stellen, dat beide punten aanwezig zijn, anders klopt mijn verhaal niet.) Zijn beide voorwaarden aanwezig, dan is er sprake van een strijdigheid.

In de normale temperamenten van de mens kunnen wij er verschillende onderscheiden. Een melancholisch temperament bestaat ook; d.w.z. een temperament, dat op zichzelf al wat bezinnelijk, wat droevig is eigenlijk. Maar dat is stoffelijk. Wanneer daar geen geestelijke impulsen bijkomen, zegt dat allemaal niets. Dan kan deze melancholie wel degelijk het karakter voor de stof enigszins bepalen, maar het kan niet overheersen. En het is juist de overheersing vanuit de geest, die in het voornoemde geval buitengewoon scherpe aanvallen van melancholie kan veroorzaken, die uiteindelijk zelfs in een levensverachting enz. overgaan, soms met heel onaangename gevolgen. Die melancholie is dus normalerwijze te zien als een strijdigheid in de persoonlijkheid, wanneer zij niet slechts uit zuiver stoffelijke, maar mede uit geestelijke oorzaken voortkomt. Accoord?

x Neen. Want het gaat juist om dat, wat u daar nu zegt. In hoeverre komt die geest in verzet?

- Dat zou afzonderlijk voor elk geval moeten worden bepaald.

x Maar waarom?

- Waarom die geest in verzet komt? Om de doodeenvoudige reden, dat die geest - gebonden aan het stoffelijk voorstellingsvermogen en zich vereenzelvigend met het stoffelijk wezen - zich niet kan neerleggen bij een tekort aan bereiking van dat stoffelijk wezen. Dat ligt toch opgesloten in de problemen?

x Jawel, maar ik dacht, dat een geest daar eigenlijk bovenuit was.

- Als een geest daar bovenuit zou zijn, zou zij niet in de stof behoeven te leven, nietwaar?

Nu moeten wij trachten die melancholie vóór ons te laten werken en niet tegen ons. Het is begrijpelijk dat er in het leven allehand factoren zijn, waarvan wij zeggen: daar kunnen wij toch niet helemaal tegenop. Dan is die melancholie een soort zoethoudertje. Ze maakt het ons mogelijk iets te ondergaan in een zekere droefheid, maar zonder dat wij daardoor tot verkeerde daden worden aangezet, dat wij in een verzet komen, dat buiten het redelijke ligt. In sommige gevallen kan dus een dergelijk temperament, een dergelijke wijze van leven, een beperking van het aantal onjuiste daden betekenen. Als ik nu weet waar ik onmachtig ben, zal ik daar desnoods deze melancholie toelaten, ik zal haar zelfs als een stemming in mij laten opwellen, wetende dat ik zo een soort verweer heb tegen de factoren in de wereld, die ik niet aan kan. Het beschermt mij een beetje en daardoor houd ik dan energie over voor die punten, waar ik wel actief kan handelen. Maar de activiteit van mijn handelen plus mijn bereiken zal over het algemeen de melancholie aanmerkelijk bekorten, danwel geheel verminderen of doen verdwijnen. Want in het bereiken valt het melancholieke dan weg. Typisch is, dat in een dergelijk geval zelfs het stoffelijk melancholisch temperament voor een groot gedeelte kan worden overwonnen. Dus dat een gewaardeerd slagen en vooral een gewaardeerd eenzijdig slagen vaak in staat is de - laat ik zeggen - aan het stoffelijk wezen inherente melancholie zeer te beperken of zelfs tijdelijk te verdrijven.

x Dus de neerslachtigheid weg te nemen?

- Ja, zo moogt u dat ook zeggen.

x De gastspreker van de vorige maal zei: Let wel, niemand kan van

mij zeggen, dat ik op aarde ooit één mens voorbij ben gegaan. Ik heb met de bedelaar, de courtisane, de woeleraar gesproken, zo goed als met de vorsten, want alle mensen zijn gelijk en de uiterlijke vorm van hun leven is niet meer dan het noodlotsspel dat gespeeld wordt door het onbewustzijn, dat de mens regeert. "Kan het onbewustzijn een mens regeren of een actieve daad stellen? Of moet dit soms zijn "het onbewuste zijn?"

- Onbewustzijn. Mag ik een andere vraag daar tegenover stellen? Hoeveel mensen worden in hun leven niet geregeerd door een paar stomiteiten, die ze hebben uitgehaald? Dat is onbewustzijn, anders haal je die stomiteit niet uit. D.w.z. dat het onbewustzijn van de geest aansprakelijk kan zijn voor een minder geslaagde incarnatie. D.w.z. dat een onvolledig bewustzijn van eigen leven en levensdoel kan leiden tot een reeks van stoffelijk verkeerde handelingen, geestelijk verkeerde gedachten, die een zeer grote en sterke invloed uitoefenen op het totaal van het lichamelijk en geestelijk gebeuren.

Als er geen verdere vragen meer zijn, dan nog even een klein lesje.

Opvallend is, dat ook in de esoterie de mens zo vaak in het gewichtige en ingewikkelde vlucht. Over het algemeen zoekt men de waarheid verder, dan zij in feite te vinden is. Wanneer men een grein waarheid heeft gevonden, is men geneigd het zozeer te omringen met op zichzelf onjuiste of onbelangrijke gegevens, dat het onmogelijk is dit kleine deel van waarheid uit te breiden. De grondnorm van de esoterie moet eenvoud zijn. Een terugkeren tot eenvoud is noodzakelijk. Wanneer wij komen te staan voor een probleem, dat wij niet begrijpen, dan moeten wij allereerst proberen alle componenten daarvan tot de meest eenvoudige en voor ons meest begrijpelijke beelden te herleiden. Werkende met deze allereenvoudigste beelden zullen wij ongetwijfeld in staat zijn voor onszelf een zeer snelle en bevredigende uitleg te vinden, die - getoetst aan het totaal van onze ervaring - althans voor ons juist mag heten en in ons leven als een volledige waarheid mag worden gehanteerd, tot ons bewustzijn ons nader inzicht mogelijk maakt.

Er is nu contact en ik neem dus afscheid van u. Dit was maar een klein lesje, maar ik hoop wel, dat u daar toch even aandacht aan geeft. Het woord is nu aan onze gast voor vandaag.

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn dan overeengekomen dat ook ik een kort ogenblik met u over bepaalde krachten en waarden i.v.m. de esoterie zal spreken. Het is moeilijk om een juiste keuze te maken uit het vele, dat wij weten en kennen, maar ik hoop, dat het door mij gekozene voor u niet te veel bekende materie zal zijn en dat het gelijktijdig voor u voldoende waardevol zal mogen heten. Ik wil hierbij uitgaan van de ruimte zelf.

Wanneer wij spreken over ruimte, gebruiken wij een concept, dat niet definiëerbaar is. Ruimte wordt voor ons pas definiëerbaar, wanneer wij haar begrenzen kunnen. Uit al wat wij rond ons zien blijkt echter, dat ruimte oneindig is. Wij kunnen die oneindigheid misschien begrensd denken, maar niet definiëren. Verder ontdekken wij, dat in deze ruimte de verhoudingen verschillen, naarmate er sprake is van massa en van beweging. Massa en beweging kunnen beide herleid worden tot bepaalde vormen van energie. Hieruit vloeit voort, dat wij - indien wij voldoende afstand zouden kunnen nemen van een stoffelijk of zelfs cosmisch zijn, dat een ruimtelijke uitdrukking in een tijdsbeleving vergt - mogen stellen, dat ruimte, tijd en materie onderling verwisselbare waarden zijn.

Dit lijkt misschien voor esoterie zeer technisch, maar het is de kern van een reeks van beschouwingen. Indien nl. deze waarden onderling verwisselbaar zijn, dan zal de eindtoestand van elk wezen door elk der drie factoren afzonderlijk maar ook door elke willekeurige samenstelling

van deze drie factoren beheerst kunnen worden, zonder dat het wezen zelf zijn geaardheid en vermogen in wezen verandert.

De esotericus zoekt zichzelf te kennen. Bij deze zelfkennis echter gaat hij voortdurend uit van beperkte verhoudingen, beperkte voorstellingen en definities. Hij zal zelfs daarbij voor zich maatstaven aanleggen, die zijn voortgekomen uit zijn ogenblikkelijke wereld en niet uit zijn eigen wezen. Het gevolg is, dat de esotericus daarbij slechts een deel van het ik zal kunnen erkennen, omdat hij niet gewend of geneigd is verschillen in tijdsbeleving, verschillen van massa, van geestelijke en stoffelijke beweging, mee te zien als maatstaven, aan de hand waarvan de regels en wetten, die op dat ogenblik gelden, volledig kunnen worden vastgelegd. Er is sprake van een voortdurend wisselend geheel in ons zelf, waarbij alleen het wezen (of de ziel) gelijk blijft. Evenzeer is er sprake van een steeds wisselende reeks van voorwaarden of wetten, waaraan wij moeten voldoen. Het procédé van inwijding is dan ook in feite niet slechts een erkennen van bepaalde waarheden, maar het vinden van een innerlijke evenwichtigheid, waardoor een voortdurend harmonische aanpassing aan elke wijziging van omstandigheden kan worden bereikt.

Dit alles is betrekkelijk abstract, voorzover het de mens betreft. Ik heb getracht om mij wederom in te denken in het menselijk bestaan en aan de hand daarvan een situatietekening te geven, die voor een mens bruikbaar en hanteerbaar zou zijn. Dan stel ik allereerst dit: Elke mens, die teveel met verleden en toekomst rekent, rekent met waarden, die buiten zijn ogenblikkelijk wezen gelegen zijn. Want de betekenis van het verleden zowel als van de toekomst wijzigt voortdurend, naarmate de mens - als energie of massa gezien - zich verplaatst in de ruimte. Zij wijzigt zich verder naarmate de persoonlijke tijdsbeleving verandert en zij zal nu eens een heel groot deel van het Al, dan weer slechts een zeer klein deel van eigen gedachtenvorm geheel omkleden. In het stoffelijk leven zou dus een reeks hulpregeltjes of ezelsbruggetjes gebruikt moeten worden om vandaaruit althans tot een benadering van dat cosmisch evenwicht en een beeld van dat cosmisch evenwicht te komen. Allereerst moeten wij beginnen met te stellen:

a.: Slechts het heden met zijn betekenis is reëel, alle toekomst en alle verleden onbelangrijk.

b.: Het heden is - ook al kan ik het niet als zodanig aanvaarden of ervaren - een volledige persoonlijkheidsuitdrukking voor mij.

c.: Waar er voor mij geen definitieve maatstaven bestaan van goed en kwaad, wijs of dwaas, licht of duister, zal steeds dit ogenblik met de nu in mij bestaande maatstaven moeten worden gebruikt om aan de hand daarvan mijn eigen daad te zien en te dirigeren.

Misschien klinken deze regeltjes u toch nog abstract. Maar stel u voor, dat u op een bepaald moment een besluit moet nemen. Dit besluit kan de toekomst betreffen, dat is zeker; maar de toekomstige werking ervan is niet geheel te overzien. Het verleden is mede bevat in dit besluit, daaraan is niet te ontkomen; maar de ervaringen van het verleden zijn alleen nog geldend, voor zover zij deel van mijn wezen uitmaken en dus niet aan de hand van herinnering, maar onmiddellijk tot mijn beschikking staan. Wanneer ik nu tot iets besluit vanuit het heden, voorkom ik, dat ik bv. door herinnering en schuldbewustzijn (foutieve maatstaven, die niet volledig in mijn wezen ingewoekerd zijn) word geleid. Ik bereik dus een grotere vrijheid van besluiten en een grotere besluitvaardigheid. Waar de toekomst mij op het ogenblik wat koud laat, omdat ik besef haar niet geheel te kunnen overzien, zal mijn besluit op de nu bekende normen en waarden gebaseerd zijn. Het zal voor mij juist zijn. Elke toekomstige ontwikkeling zal ik kunnen corrigeren aan de hand van eenzelfde proces.

Zo leef je dus in de eerste plaats bewuster, sneller en vollediger.

En verder zul je door de volledigheid, waarmee het ik in elke daad en elk besluit geuit wordt, ook dit ik gemakkelijker leren kennen. De gebeurtenissen, die van buitenaf komen, worden dan niet beschouwd als een straf voor het ik of zelfs maar als een correctie van het ik; zij worden gezien als een aanvulling van het feitenmateriaal, waaruit wij kunnen putten.

Alleen die gebeurtenissen, die ons werkelijk beroeren en raken, hebben zin. De volkswijsheid pleegt te zeggen, dat een schip op het strand een baken in zee is. Maar dit kan alleen maar waar zijn, als dit schip op het strand voor ons een zodanige vrees heeft betekend, dat wij aan de hand daarvan besluiten voorzichtiger te zijn. Dit komt in een mensenleven betrekkelijk weinig voor. Tracht u dus niet teveel bezig te houden met voorbeelden, die u a.h.w. kunstmatig schept; maar ga wel in - voor zover het u mogelijk is - op al datgene, wat u emotioneel beroeren kan. Het is daardoor, dat u een zo groot mogelijke ervaring krijgt. Het is daardoor, dat de buitenwereld voor u betekenis krijgt als een factor, die u steeds weer op het voor u juiste deel richt.

Ik weet, dat menig mens in de esoterie verder ook zoekt naar de directe uiting van geestelijke waarden en krachten. Ook deze zijn voor een normaal en doorsneemens niet te controleren. Want wat u geest pleegt te noemen, kan evengoed worden uitgedrukt als het eigen wezen, gelijktijdig met het erkende bestaan ook levende in een andere verhouding van massa, tijd en ruimte. Dientengevolge zal het onderhevig zijn aan andere wetten, zullen er andere normen (indien u het zo wilt noemen: een andere moraal) gelden voor die geest dan voor uw stof. Deze beide zijn niet in een volledige overeenstemming met elkaar te brengen. Wel is een voor beide factoren aanvaardbaar gemiddelde te vinden. Bij het zoeken naar de geest zullen wij dus - indien wij dit in de stof willen verwerklijken - rekening moeten houden met het feit, dat tijdelijk stoffelijke regels van mogelijkheid, van aanvaardbaarheid, van doelmatigheid terzijde dienen te worden gesteld. Alleen dan kunnen wij de krachten van de geestelijke factor, waarmee wij werken, sterker kenbaar maken.

Het ezelsbruggetje voor de mens hierbij is eenvoudig: Elke ware geestelijke bereiking openbaart zich tweeledig; allereerst in een innerlijk bewustzijn, in de tweede plaats in een uiterlijke waarneming. Geestelijke bereikingen, die falen één van beide tekenen te tonen, zijn voor de mens niet voldoende volmaakt en belangrijk, om daar aandacht aan te besteden. Het is beter ofwel daaraan voorbij te gaan, danwel door oefening te trachten alsnog de tweeledige uiting te bereiken.

Alle werkingen, die wij van andere geest verwachten, mag slechts worden gezien als een hoeveelheid van kracht of energie, die ons eigen wezen ter beschikking komt. Deze kracht of energie kan beperkt zijn in bepaalde richtingen, zodat haar geaardheid in zekere zin bepaald is. Alle gebruik van de voor ons beschikbare geestelijke krachten wordt echter via eigen bewustzijn tot stand gebracht.

Het is belangrijk te beseffen, dat de mens zelf te allen tijde de dirigerende kracht is, ook voor geestelijke krachten, die hij oproept of waarmee hij werkt. Slechts indien de mens zichzelf zou vergeten en dus totaal het eigen bewustzijn zou uitschakelen, is het mogelijk dat een geestelijke kracht werkzaam wordt. Maar dan geldt weer: Op het ogenblik, dat geestelijke krachten - anders dan de eigene - optreden in de mens, zullen alle waarden en maatstaven, die voor die mens normaal gelden, terzijde zijn gezet. Hoe intenser sprake is van een overheersing of inbezitneming, hoe juister en duidelijker tot uiting zal komen, dat het totale wezen een verandering ondergaat, die niet slechts stil blijft staan bij denkwijze en mores, maar die doorgrijpt tot zelfs in de stoffelijke processen toe.

Hiermee probeer ik u wederom iets duidelijk te maken. Het is voor de mens belangrijk, dat hij leert in de komende tijden bepaalde paranormale gaven te ontwikkelen. Het is zeker evenzeer belangrijk voor de mens, dat hij leert in zich de eigen geestelijke kracht of de van anderen verkregen geestelijke kracht juist te richten. Hij kan dit alleen doen, wanneer hij beseft, dat stoffelijke en geestelijke krachten verschillende soorten belemmeringen kennen; dat een samenwerking van stof en geest nooit volledig kan zijn, omdat er een verschil van maatstaven bestaat; en wanneer hij verder beseft dat zijn eigen innerlijk beleven van zeer groot belang is voor het richten van geestelijke kracht.

Ik vraag mij af wat ik uit het vele, dat ter beschikking staat, in de korte tijd mij toegewezen u nog moet voorleggen. Misschien mag ik u nog even herinneren aan de kwestie van de z.g. verschillende dimensies.

Wanneer er een verschil is van verhouding in massa, ruimte en tijd, dan zal er bij een gelijkblijvend bewustzijn een andere uitingsmogelijkheid ontstaan. Die andere uitingsmogelijkheid kan voor de mens reëel worden geacht voor al die delen van zijn wezen, die niet onmiddellijk tot het stoffelijk en drie-dimensionaal stelsel behoren, waarin hij méént geheel te bestaan. Elke mens wordt dus geregeerd door krachten, die alle volgens verschillende maatstaven handelen. Deze maatstaven zullen echter - gezien een gedeeld ervaren tussen al deze voertuigen - aanleiding zijn tot vele, schijnbaar strijdige impulsen. Natuurlijk weten wij, dat de stofmens een bepaald aantal impulsen heeft, die wij dierlijk of pseudo-mechanisch zouden kunnen noemen. Daarnaast echter ontdekken wij, dat elke mens een aantal gedachtenprocessen kent, waarbij sommige de stoffelijke factoren aanmerkelijk versterken, andere daarentegen deze remmen en bijna machteloos maken. Dit kan aanleiding zijn tot ziekteprocessen; het kan aanleiding zijn tot een gedrag, dat afwijkt van de norm; het kan ook aanleiding zijn tot een buitengewoon succes bij de medemens. Dat ligt maar aan de wijze, waarop deze afwijking tot stand is gekomen.

Wanneer wij nu naar zelfkennis zoeken, zullen wij altijd proberen de maatstaven van onze eigen wereld te laten gelden. Maar wanneer wij de maatstaf van eigen wereld onbeperkt aanleggen, zullen wij daarmee de geestelijke inwerkingen verwerpen, voor zover het ons bewustzijn betreft. Wij maken ze dus tot onbewuste en ook weer semi-automatische of pseudo-automatische processen. Dit is niet begeerlijk. Een mens kan niet totaal meester zijn over al zijn voertuigen en de stof in volkomen gelijke mate. Een volledige beheersing van de stof betekent b.v. nog niet het oplösen van verschillen in de geest. Hoe meer wij echter beseffen wát er in ons werkzaam is en hoe zich dit uit, hoe eenvoudiger het voor ons zal zijn - juist door de erkende verschillen, bestaande tussen geestelijke voertuigen en het stoffelijk voertuig - tot een rationeel handelen te komen, waarbij wij aan beide factoren een zekere voldoening niet misgunnen.

Geloof mij, voor een mens die esoterisch streeft zijn sommige bewustzijnsfasen haast dodelijk. Ik wil er enkele van noemen.

a. Schuldbewustzijn. Schuldbewustzijn verbreekt elke relatie met andere verhoudingen; werpt zich met uitsluiting van de rede op gebeurtenissen, die niet herstelbaar zijn; bindt zich daaraan volledig; wordt beheerst door condities, die zelfs niet geheel reëel geconstateerd worden. Gevolg: verwringing van persoonlijkheid.

b. Rechtsgevoel. Hierbij bedoel ik niet het normale gevoel voor wat men onder mensen voor recht pleegt uit te maken, maar het gevoel rechten te bezitten, het recht te hebben tot oordelen. Op het ogenblik n.l. dat wij menen rechten te hebben, die uitgaan buiten onze eigen persoonlijkheid, zijn wij geneigd de eigen persoonlijkheid te verwaarlozen om deze rechten in versterkte mate tot uitdrukking te brengen. Het resul-

taat is wederom, dat ons leven geconcentreerd is op vele dingen, die ons absoluut niet aangaan; dat wij een vertekening van stoffelijke omstandigheden zien, maar gelijktijdig onze geestelijke impulsen niet zo volledig kunnen uiten als wel gewenst zou zijn, waar wij immers niet in onszelf maar in anderen proberen deze te verwerklijken. Het gevolg is: verwarring.

e. Besef wel, dat egoïsme één van de meest dodelijke euvelen is, die de mens kunnen bedreigen, waar zij hem afsluiten van het beleven van zijn wereld en door een te voortdurende zelfbeschouwing elke handeling en elk oordeel onjuist maken t.o.v. het geheel. Aan een egocèntrisch denken, waarnemen en beleven echter is niet te ontkomen. Degeen, die tracht dit te doen, zou ofwel moeten gaan tot de hoogste vorm van wezen, die zelfs in zuivere energie nog onvolledig is uitgedrukt, danwel hij zou moeten leven in alles rond hem met een volledig besef daarvan. Beide fasen zijn voor de doorsneemens onbereikbaar. Ga uit van uw eigen wezen, uw eigen leven. Leef in de wereld, zoals u die kent en leef daarin zo eerlijk als u kunt. Tracht niet te ver uit te gaan boven het voor u kenbare. Wanneer u zich bezighoudt met abstracte werelden, doe dit dan alleen voor zover uw eigen wezen die voorstellingen verwerken kan. Op deze wijze komt u ongetwijfeld geestelijk verder.

En dan wil ik u ten laatste nog wijzen op iets anders. De verhoudingen, die u kent en die u als vast ziet op deze wereld, wijzigen zich in feite voortdurend. Er is nooit sprake van een stabiele toestand of zelfs maar van een stabiele vorm. De stabiliserende factor is n.l. niet - zoals u zou denken - de materie of de materiële verhouding, maar het menselijk bewustzijn, dat elke wijziging die te plotseling komt verwerpt en door deze orthodoxie schijnbaar een langzame verandering doet optreden, ook waar zij acuut en direct was. Deze orthodoxie is moeilijk te bestrijden, maar wij dienen ons wel te scholen om ook het voor ons schijnbaar onredelijke en onlogische nader te beschouwen. Wij moeten trachten voor onszelf open te staan voor alle waarden, die zich ook maar enigszins in beroering met voorstellingsleven, gevoelsleven en redelijk denken aan ons tonen kunnen. Zelfs de onbegrepen factoren van de geest zullen wij moeten trachten te zien, ook wanneer ze zich plotseling wijzigen.

Heel vaak treden in het mensenleven wijzigingen op, die schijnbaar van dag tot dag verandering van stemming geven, terwijl deze stemmingen symptomatisch zijn voor een feitelijke verandering, die zich dan b.v. over 12 tot 14 maanden uitspreidt. In feite was de stemmingsverandering identiek met de toestandsverandering. De mens, die dit niet realiseerde en daardoor nog een lange tijd volgens oude en niet meer juiste normen handelde, liet daardoor voor zichzelf menige mogelijkheid tot bereiking en beleving voorbijgaan. Zijn orthodoxie, zijn onvermogen om zich aan een plotselinge wijziging aan te passen, heeft menig mens vele jaren en eeuwen van bewustwording gekost. Ook hier zou ik u willen toeroepen: Leef zoveel ge kunt in het heden. Leef zoveel ge kunt in overeenstemming met de condities van dit ogenblik. Wees daarbij zo eerlijk mogelijk, ook wanneer de wijzigingen voor u niet vleidend of niet aangenaam schijnen te zijn. Reageer daar onmiddellijk op. Besef dat anderen traag zijn en dit niet zien. Maar u, die dit wel hebt geleerd te zien en aan te voelen, kunt daarop reeds nu reageren. Het geeft u grote voordelen in bewustzijn; en daarnaast ongetwijfeld ook in de materie, waar u op fouten kunt wijzen en duiden, die anderen pas veel later zien. Hierdoor kunt u ook voor anderen belangrijk zijn en hen in vele dingen helpen.

Ik hoop, vrienden, dat u mijn kleine bloemlezing niet geheel wilt verwerpen. Indien mogelijk zou ik zelfs gaarne de laatste zitting van uw groep nog opluisteren - vergeef mij deze enigszins naar zelfroem

klinkende woorden - door nog een aantal andere factoren met u te bespreken; tendele ook nog in verband staande met de kwestie tijd, ruimte en massa, daarnaast echter ook met de ziel, die op zichzelf belangrijk genoeg is naar ik meen om daaraan een afzonderlijke beschouwing te wijden. Ik dank onze vrienden van de Orde voor hun gastvrijheid en dank u allen voor uw aandacht.

-.--.-.-.-.-.-

Zo, vrienden,

dit was een lesje van iemand die heel wat hoger staat, dan u misschien zo alleen uit zijn woordkeus zou opmaken. Ik hoop dat u het mij niet kwalijk neemt, wanneer ik tracht om een paar dingen die hij gezegd heeft te verduidelijken. Het is nl. wel prettig wanneer dat gebeurt.

Wanneer hij spreekt over die onderlinge verwisselbaarheid van tijd, ruimte en massa, dan wil hij daarmee eigenlijk alleen dit zeggen: Het zijn drie uitingen van dezelfde kracht. En wanneer op een gegeven ogenblik snelheid in ruimte toeneemt, wordt massa oneindig, maar wordt gelijktijdig tijd voor die massa ingekrompen tot een minimum. En zo zijn er veel van die verhoudingen aan te geven in de techniek en elders.

Wanneer wij nu een mens zien, zijn wij niet geneigd te denken, dat hij daar ook bij hoort. Maar je zou kunnen zeggen, dat de mens eigenlijk met verschillende snelheden tegelijk leeft. (Het klinkt een beetje gek. Het ene heeft meer massa, het andere meer tijdsbeleven, nog iets anders heeft meer kracht en weer iets anders heeft meer ruimte.) Nu zal het sommigen van u wel eens zijn opgevallen, dat bij uittreding bv. het eigen ik plotseling veel groter lijkt. Je hebt het idee, dat je als een enorme mens over een soort vlooientheater-toneeltje heenstaat, waarop zich dan de aanschouwde scène afspeelt. Hier hebt u dus het effect van een gewijzigde ruimtelijke verhouding voor het bewustzijn.

Deze dingen spelen een heel grote rol. En ze zijn dan ook betrekkelijk belangrijk. Het is voor u praktisch onmogelijk om alle wetten, die dit regeren, onmiddellijk te begrijpen en het heeft weinig zin u hier de formules te geven, die ermee in verband staan. Maar u weet nu in ieder geval dus waaraan het kan liggen, dat je plotseling het idee hebt, dat je enorm groot bent of enorm klein. Hoe het kan zijn dat het ene ogenblik de gedachten binnen een minuut een half mensenleven doormaken, terwijl ze soms in een uur slechts één ogenblik kennen. Dat staat allemaal hiermee in verband. Maar nu wordt tevens gesteld, dat bepaalde lagen van uw persoonlijkheid (de voertuigen) afgesteld zijn op een zekere verhouding van massa, ruimte en tijd. Waarmee dus de grondslag van het betoog van onze vriend naar ik hoop u wat duidelijker is geworden.

Dan heeft hij verder nog veel naar voren gebracht, dat m.i. althans geen directe uitleg behoeft, voorzover het praktisch is. Maar hij heeft ook u getracht te vertellen - en dat kon ik veel beter aanvoelen dan u, omdat de gedachten hierbij ook een rol spelen - dat eigenlijk het hele leven zo eenvoudig is, wanneer je je maar beperkt tot het heden en wanneer je alles wat in het heden optreedt tot zijn eenvoudigste normen terugbrengt. Ook in je handelingen, ook in je werken. Hoe complexer de mens zijn eigen persoonlijkheid maakt, door daaraan steeds meer dimensies toe te voegen, hoe onstabiel die persoonlijkheid wordt. De esoterie heeft het gevaar menige mens minder stabiel te maken, wanneer hij niet redelijk blijft denken. Je raakt dan - zoals het heet - met je voeten van de grond, je gaat zweven. Maar in feite ga je reageren volgens waarden, die helemaal niet werkelijk zijn voor jou.

Toch zijn er bepaalde geestelijke krachten, die voor ons wel werkelijk zijn. En hier wijk ik dan af van hetgeen onze goede vriend, de gast-

spreker, heeft gezegd. Wij weten heel goed dat er in ons krachten zijn. Magnetische kracht bv. is er, maar ze is er niet altijd. Wij weten dat suggestieve kracht soms een enorm overwicht kan scheppen en dat je het volgend ogenblik daarbij volledig faalt. Dit moet allemaal zin en betekenis hebben. Dit moet worden gezien in het geheel van de cosmos. En dan mogen wij daarvoor dit stellen:

Op het ogenblik dat ik een bepaalde geestelijke kracht wek, moet ik met die geestelijke afmetingen, snelheden en tijdsverdelingen - zoals onze vriend ze zou noemen - in overeenstemming zijn. Ik moet in mijzelf grijpen naar dat vlak, waarop de voor mij hanteerbare en begeerde kracht aanwezig is. Vervolgens moet ik die kracht omzetten in iets stoffelijks. Dat kan bij het magnetiseren een gebaar zijn, dat op zichzelf overbodig zal blijken, maar dat in vele gevallen juist door zijn daad de verbinding kan betekenen tussen het bovennatuurlijke en het natuurlijke. Wij vinden ditzelfde bij de suggestie. Wanneer wij het beeld hebben gevonden, dat noodzakelijk is en wij kunnen daar zelf intens in geloven, dan is ons geloof op dat ogenblik voldoende om de volledige suggestie met woord, gebaar - ja, zelfs in een stilzwijgen (alleen door houding, door uitdrukking en uitgestraalde gedachten) aan anderen over te brengen.

Zo moet het ongetwijfeld ook zijn, wanneer het gaat om bewustzijns-waarden. Wanneer wij een zekere bewustzijnswaarde hebben opgevangen ergens in een cosmisch niveau en wij willen die waarde voor onszelf volledig verteren en verwerken, dan kunnen wij haar nooit overzien op ons eigen vlak, tenzij ook daar een uiting is gegeven. Esoterie vraagt daarom naast de normale overpeinzingen en overwegingen heel vaak bepaalde oefeningen. Ik denk hierbij bv. aan yoga. Ik denk aan rituelen, die overal beleefd worden. Ik denk hierbij zelfs aan een gebedsuiting of aan de behoefte een medemens eens even iets goeds te doen, alleen maar voor die beleving. Het vreemde is, dat door die handeling, die daad, plus de intentie ermee verbonden, het mogelijk is binnen de mens hoger bewustzijn, dat normaal niet stoffelijk verwerkelijkbaar is, om te zetten in een voor de stof bevattelijke vorm en zo ten dele - maar voor het gedeelte, dat wordt opgenomen, volledig! - vast te leggen in het bewustzijn. Op die wijze is het voor ons mogelijk een steeds groter en groeiend begrip te krijgen voor de vaste verhoudingen van onze eigen wereld, die in feite vaste wijzigingen zijn (dus vast optredende wijzigingen), terwijl wij daarnaast een besef krijgen voor de compenserende functies, die alle andere werelden, die op het ogenblik niet tot ons bewustzijn behoren, daar tegenover uitvoeren. Een begrip voor de verschuiving van de werking van de sferen onderling en daarmee ook een voortdurend veranderen van de wisselwerking tussen menselijke voertuigen en menselijke stof geeft over het algemeen de sleutel tot het eigen werkelijke wezen en daarmee tot de totale en volkomen esoterische bereiking.

Vrienden, dat is niet veel misschien voor vandaag, maar ik vind het genoeg. Denk erover na en hebt u er vragen over, de spreker na de pauze zal u ongetwijfeld te woord willen staan. Ik hoop, dat u er niet alleen mooie gedachten in vindt, maar ook iets dat je praktisch kunt hanteren, waarin je als mens je ook vast kunt bijten.

Tweede gedeelte.

(Gevraagd wordt om een uiteenzetting van de bedoelingen van de esoterische kring voor het volgend jaar.)

- U hebt gemerkt dat wij het afgelopen jaar met die esoterie langzaam maar zeker - ook al via vele herhalingen - getracht hebben te komen op een vlak, waarin esoterie en magie zo'n beetje samengaan. Daarnaast hebben wij getracht om zo hier en daar ook een beetje de gevoelswaarde te beroeren. Alles bij elkaar hebben we dus een opbouw gepleegd, waaruit eventueel later een verdere kring kan voortkomen. Nu is het duidelijk, dat - gezien de omstandigheden op deze wereld - we ook een beetje meer aan de praktijk moesten gaan beginnen. Wij zouden dus het volgend jaar de esoterie op een zo mogelijk praktischer basis willen schoeien dan tot nog toe. Wie er allemaal bij kan komen, zoals dat heet, dat merkt u vanzelf wel, dat staat in het programma.

Wat wij u in deze tijd te bieden hebben? In de eerste plaats vele praktische raadgevingen op esoterisch terrein; daarnaast ook aanwijzingen op magisch terrein; op psychologisch terrein. Al deze dingen tezamen zouden er toe moeten bijdragen, dat we aan het eind van het volgende verenigingsjaar weer zouden moeten kunnen beginnen met een geestelijke scholingsgroep, waarmee wij dan weer wat verder gaan. Wij hopen dat dit experiment dan vruchtbaarder zal zijn dan in het verleden.

Wat moet ik eigenlijk precies verder vertellen van hetgeen wij gaan doen? Een esoterische groep is nu eenmaal niet gemakkelijk vast te leggen. Voor een groot gedeelte hangt hetgeen wij kunnen en zullen brengen ook af van de mensen zelf, de sfeer die zij scheppen, hun belangstelling, hun reactie in gevoel en in rede. Natuurlijk zullen wij, wanneer het even mogelijk is, ook het komende jaar gebruik gaan maken van gastsprekers. Dat zal waarschijnlijk niet direct met de eerste les kunnen gebeuren, want je moet eerst zorgen dat je een bepaalde eenheid bereikt hebt, voordat je daarmee kunt doorgaan. Wat die gastsprekers ongeveer zijn en wat ze te zeggen hebben, dat hebt u ook vanavond weer kunnen vaststellen en u hebt het al verschillende malen meegemaakt. U krijgt op deze wijze een inzicht in verschillende ziens- en denkwijzen, samenhangende met de esoterie en u kunt door uw vraagstelling en het opgeven van onderwerpen ook wel degelijk daar verdere toelichtingen op krijgen. In de praktijk zal echter wel dit gelden: wij zullen bij deze esoterie trachten om de vragen dus te beperken. Vragen, die gesteld worden, omdat iets onduidelijk is, zijn natuurlijk volkomen juist en die zullen ook beantwoord worden. Zodra wij echter zouden komen tot het stellen van vragen, die met de eigenlijke esoterie weinig of slechts zeer zijdelings samenhangen of vragen, die heel weinig te maken hebben met de onderwerpen, die wij zelf hebben aangesneden, zullen wij die in de toekomst toch wel een klein beetje gaan verwerpen.

Nu is er nog wel één punt bij: In het komende jaar zullen wij de beantwoording van vragen op zuiver esoterisch, op semi-magisch terrein, op psychologisch terrein een beetje beter trachten aan te passen aan de personen in kwestie. Dus wij gaan niet meer de vraag in het algemeen beantwoorden, maar wij zullen ons daarbij dus meer speciaal trachten te richten op de bedoelingen, intenties en problemen van de vraagsteller/ster. Wij doen dat op het ogenblik natuurlijk ook al, maar het is altijd prettig wanneer dat weer eens een keer extra kan gebeuren, waardoor het mogelijk is, dat sommigen misschien een meer bijzondere leiding krijgen. Verder ligt het in de bedoeling in het komende jaar, wanneer daarvoor belangstelling is en mogelijkheid, eens een paar extra bijeenkomsten - speciaal eigenlijk een soort vraagavonden - te beleggen (drie of vier hoogstens in het hele jaar), waaraan dan leden van de vroegere G.G.S. en inwijdingsschool, maar ook leden van de esoterische kring, die zich daar rijp voor achten, kunnen deelnemen. De bedoeling

is op die avonden in te gaan op problemen, die - laten we zeggen - op wat hoger niveau liggen, die wat meer te maken hebben met de praktijk van magie, kortom, alles wat zo'n beetje met die cursussen kan samenhangen. Dan hebt u zo ongeveer een beeld. Ik geloof dat dit voldoende is. Ik hoop niet, dat u zich hierdoor hebt laten afschrikken, of dat ik het zo aantrekkelijk heb gemaakt door deze opsomming, dat u zegt: "Ik moet er met alle geweld bij zijn; want ik voel wel niet voor de esoterie, maar wat daar gebracht wordt, daarvoor voel ik wel." Want u zult zelf ook moeten werken, anders komen wij niet tot resultaten. Zijn er nog andere vragen?

x Het karakter van de mens is eigenlijk het resultaat van zijn mens-zijn. Er zijn alle mogelijke karaktereigenschappen, die in een zekere persoon in een zekere aanenrijging samengevoegd zijn. Wat heeft dat nu als zodanig te maken met het werkelijke wezen van de mens?

- Wat wij het menselijk karakter noemen is van heel wat factoren afhankelijk. Zoals u weet spelen daar bepaalde genetische eigenschappen een rol; dus bij de voortplanting wordt al een deel van het karakter bepaald. Dan weten wij verder dat het karakter wijzigingen kan ondergaan door het functioneren van bepaalde organen; goed of niet-goed, overvloedig of niet-overvloedig, het ontstaan van wijzigingen in interne secreties; kortom er zijn duizend en één redenen op te noemen, waardoor een karakter zou kunnen veranderen. Dit alles is natuurlijk stoffelijk. Maar wij mogen één ding niet vergeten: dat bij dat karakter de snelle reacties - ook die schijnbaar automatische reacties en instellingen - alle plaatsvinden via de hersenen. Er zijn maar betrekkelijk weinig karaktereigenschappen, die wij tot de grote zenuwknoppunten kunnen verwijzen als een direct automatisme. En juist die hersenen zijn voor de geest betrekkelijk gemakkelijk bereikbaar. Het gevolg is, dat een geest die sterk is bv. een afscheiding van interne secreties kan wijzigen. Zij kan onder omstandigheden zelfs een bepaalde kwaal in het lichaam veroorzaken, dan wel een aanwezige kwaal wijzigen of genezen. Dat betekent dus dat de geest een groot gedeelte wijzigen kan van het oorspronkelijk karakter, waarmee zij werkt. Voor een mens zou ik dan ook willen zeggen: de persoonlijkheid, waarmee je als mens te maken hebt, bestaat uit het stoffelijk karakter plus de geestelijke impulsen, die daarin een bepaalde wijziging brengen.

Zou je het vanuit de geest willen bezien, dan ga je stellen: Ach, al die stoffelijke eigenschappen zijn van weinig of geen belang. Wat belangrijk is voor de persoonlijkheid, is in hoofdzaak het totaal van bewustzijn, dat de geest bezit, de eigenschappen en richtlijnen, die zij daaruit naar voren weet te brengen en de benadering van die geest als geheel van de cosmos als geheel. Dat drukt voor ons eigenlijk geestelijk de persoonlijkheid uit. En hierin zien wij dan ook weer optreden gedachtenbeelden; ook soms obsessies; wij zien een geestelijk trauma in zijn invloeden optreden; dat is dus niet alleen maar stoffelijk in de hersenen; dat kan ook verder gaan, het kan een soort verwonding zijn voor de geest. En al die dingen tezamen maken die persoonlijkheid uit. Maar voor een stofmens zou ik zeggen: reken nu maar heel eenvoudig, dat de persoonlijkheid, waarmee wij te maken hebben, de mens is met zijn stoffelijk bepaald karakter, zijn stoffelijke en genetisch bepaalde eigenschappen, plus de stoffelijk ontstane wijzigingen daarin; echter beheerst door - of slechts zeer ten dele beheerst door - de geest, die met haar eigen werkingen en invloeden die persoonlijkheid wijzigt en stuwt in de richting van het door haar gewenste beleven. Is dit voldoende?

x Daar zou ik dan nog één ding aan willen toevoegen, n.l. dit: Als je tot zekere inzichten komt, die a.h.w. - zoals we hier zeggen - uit het onbewuste komen, is dat een impuls van de geest of is dat zuiver uit het onbewuste of zijn dat werkingen van die twee samen?

- Wij kunnen natuurlijk stellen, dat die impulsen altijd via het onderbewuste komen. In het bewustzijn zelf (dus het directe waakbewustzijn) is n.l. een zodanige activiteit, dat geestelijke impulsen daarin worden overspoeld door de directe bewustzijnsimpulsen. Het onderbewustzijn (dus het minder actieve gedeelte) is meer vatbaar voor de beïnvloeding van de geest en daarin zien wij in de eerste plaats de invloed van de geest ontstaan. Wat dus naar voren komt, zal over het algemeen een mengsel zijn van eigen onderbewustzijn (verdrongen denkwijzen zelfs) met daarnaast ook geestelijke ervaring, geestelijk bewustzijn, geestelijk willen en eventueel ook geestelijke waan. Want al die factoren zijn in het onderbewustzijn afgedrukt en kunnen dus via het onderbewustzijn worden doorgegeven aan het bewustzijn. Is het duidelijk?

x Kunt u behandelen de eigenschap "moed" contra "vrees"? Moed is toch het overwinnen van de vrees. Is dit een zuivere geestelijke eigenschap?

- Neemt u mij niet kwalijk, wat de wereld moed noemt is over het algemeen een gebrek aan intellect. M.a.w. wij spreken nu wel over moed, maar werkelijke moed bestaat eigenlijk niet. Wat men moed noemt is een onvolledig inzien van bepaalde consequenties en daardoor een handelen, dat vaak door instincten bepaald wordt (soms door training) i.p.v. door bewust en verstandelijk denken. Vrees daarentegen is iets wat volledig eigen is aan de mens. Het is n.l. het erkennen van eigen tekortkomingen en wordt versterkt - en dat is voor mens en geest gelijk! - met de vrees voor de vorm, die deze tekortkoming kan aannemen bij een verdere ontwikkeling. Wanneer wij die vrees overwinnen, dan is het eigenaardig genoeg geen moed; het is alleen dat wij iets anders méér vrezen dan de vrees, die wij onmiddellijk kennen en zo overwinnen.

Dat klinkt natuurlijk erg ingewikkeld, maar het is eigenlijk heel eenvoudig. U moet b.v. een inwijding ondergaan. Daarvoor moet u de doodsbeleving doormaken. Dan bent u natuurlijk bang voor die dood, maar u bent nog veel banger dat u dat geestelijk peil, dat geestelijk plafond, niet bereiken zult. Daardoor wordt de eerste vrees door de tweede vrees verdrongen. Het resultaat is, dat de mens zegt dat u moedig bent; want hij ziet wel de vrees voor de dood, maar hij ziet niet de achterliggende vrees. En als wij daarover gaan praten, kunnen wij zelfs vaststellen, dat veel van de betoonde moed bij het redden van drenkelingen zowel als op het slagveld in feite is een zekere angst. Een soldaat blijft alleen doorschieten, terwijl iedereen zich heeft teruggetrokken. Dan kan het heel goed zijn, dat dit de enige reactie is op een angst, die het hem onmogelijk maakte terug te gaan, totdat het te laat was. Iemand springt in het water om een ander te redden, omdat hij bang is dat hij het zich anders zijn hele leven zal verwijten, dat hij die mens heeft laten ondergaan. Die processen kunnen vaak onderbewust zijn. Dus laten we a.u.b. niet teveel over moed spreken in esoterisch opzicht, want dan moeten wij haar ontrafelen en dan blijft er maar een ontluisterde dwaasheid over.

x Dus uiteindelijk is het zuiver egoïsme.

- Zuiver egoïsme zou ik het niet noemen. Want juist de hoogste moed, zoals men het wel eens noemt op esoterisch terrein (dus de hoogste vrees), komt voort uit een vrees om te falen tegenover God en daarmee het contact met de cosmos en de verantwoordelijkheid, die men heeft voor die cosmos, te verliezen.

x Dus een zelfbehoud.

- Er is altijd een zelfbehoud aan gekoppeld.

x Maar dan bestaat het hele begrip "moed" dus niet. Want als je bv. van iemand verschrikkelijk veel houdt en je vergeet daardoor het gevaar en je wil zo iemand helpen of redden of beschermen en je vergeet daardoor het werkelijke gevaar .....

- dan vrees je het verlies meer dan het gevaar.

x Niet het verlies, maar dat die ander lijdt.

- Bij voorbeeld, wat dus ook een soort verlies inhoudt. Misschien kunt u het zo niet interpreteren; ik laat u graag uw eigen wijze van formulering.

x Het is toch jammer, dat dit begrip zo ontluisterd wordt, want we hechten er zo veel waarde aan, als mens zijnde.

- Jammer genoeg wel. De opmerking, die ik hier maak, moet u beschouwen als behorende in het kader van esoterie, dus het streven naar zelfkennis. Dat wil ik er even bij zeggen. Maar wanneer de mensheid minder een beroep had gedaan op moed en minder die moed tot een soort dwangcomplex in de mensen had gemaakt, dan zouden er minder mensen de behoefte hebben om helden te worden ten koste van anderen. Dan zouden er minder mensenlevens verloren gaan. Dan zou er minder gebeuren, wat negatief is. Want het vreemde is: de zg. moed op de wereld, die het meest wordt geroemd, is over het algemeen de moed der dwaasheid, die voor anderen mede ondergang kan betekenen.

x Maar het kan daarentegen ook de redding van een ander betekenen.

- In dat geval is het geen moed. Het is een besef van omstandigheden, waarbij men voor een ander iets meer vreest, dan ...nu ja, laten we maar weer een voorbeeld nemen. We kunnen zeggen, dat er voor Pasteur een grote moed nodig was om zijn serum voor hondsdolheid te vervaardigen. Dat is inderdaad waar vanuit menselijk standpunt. Maar in feite had hij er kinderen aan zien sterven. Hij wist dus daardoor wat de ondergang betekende. Hij kon dit lijden niet verdragen en was bereid elk risico te lopen om dit lijden niet meer te ondergaan.

x Dat is dus naastenliefde.

- Inderdaad. Of - wat we dan esoterisch beter kunnen zeggen - een eenheidsgevoel, waarbij het "ik" zich uitbreidt over anderen.

x Dat noemen we toch liefde?

- Uitstekend, noemt u het liefde. We zullen hier niet over een woord gaan vallen of vechten, want dat heeft weinig zin. U kunt iets liefde noemen en een ander ziet in liefde weer iets heel anders. Begrippen van liefde lopen van - neem me niet kwalijk - de slaapkamer tot de hele wereld. En ieder heeft er zijn eigen interpretatie van. Dat is niet belangrijk. Ik geef u alleen de formulering zo juist mogelijk vanuit mijn standpunt. Daarnaast kunt u de eigen gebruiken. Hebben we nog meer vragen? Of een onderwerp?

x Misleiding in de vorm van een woord. De begrippen, die wij hebben, die bepaalde waarden, dat is dus eigenlijk een misleiding, omdat we het ophangen aan een woord.

- Ja, dat is het begrip "Babel". Een begrip van de misleiding kan worden gekoppeld aan het bijbels verhaal van de toren van Babel. Toen het bouwwerk, dat de mens wilde oprichten om de hemel te raken, te ver was gevorderd en de mens te trots was op hetgeen hij betekende, verwarde God zijn taal, zijn spraak en men verstond elkaar niet meer. Zo ongeveer staat het geschreven. Maar datzelfde zien wij overal. Wanneer een mens op een gegeven ogenblik iets bereikt - of dat nu is een wereldvrede of een atoombom - dan gaat hij zichzelf en anderen misleiden, omdat hij niet meer dezelfde taal spreekt als een ander. Een wetenschapsmens, die over een raket praat en een militair, die over een raket praat, gebruiken beiden dezelfde termen, dezelfde technische definities en omschrijvingen. Maar ergens is er een niet-meer-begrijpen, een niet-meer-verstaan. De militair wordt vaak misleid door de potentie, die de wetenschapsmens aan die raketten toekent. Omgekeerd wordt de wetenschapsmens misleid door de eisen, die de militair stelt. Zij begrijpen elkaar maar zeer ten dele.

Andere voorbeelden zijn er te over. Noem bv. een van de meest bekende vormen van misleiding, de zg. advertentie. Wanneer ik in een advertentie een laxermiddel aankondig, dan zijn er velen, die zich

daarvoor een beetje generen. De attractie is niet groot. Zou ik eenzelfde middel echter als een afslankingsmiddel aankondigen, dan zijn er velen, die slank willen worden en die dan de laxerende werking als iets weldoends zullen ervaren. Wat is nu hier de vraag? Wie misleidt? De adverteerder misleidt bewust zijn cliënten, want hij weet dat zijn middel a priori een eigenschap heeft, waarover hij niet of zo weinig mogelijk spreekt. Het andere is ten hoogste een mogelijk en secundair effect. Maar ook de koper van het product misleidt zichzelf. Want hij voelt heel goed aan wat hij koopt; maar hij koopt een illusie. Hij koopt een illusie, omdat hij zoveel bereikt heeft, dat hij meer wil zijn. Vroeger was er een regel: De mens die zich bekommert om zijn eigen schoonheid, is een mens, die zich niet voldoende te bekommeren heeft om zijn levensonderhoud. En in de meeste gevallen blijkt dit inderdaad waar te zijn. Hij is een soort weeldeproduct. Hoe meer de mens dus heeft, hoe meer hij zijn begeren in een andere richting gaat stellen. Maar wat alle mensen hebben is niet gelijk. Zij gaan dit dus formuleren. In die formule kunnen zij met anderen er over spreken.

Men spreekt over schoonheid. Maar is er iets zo relatief als schoonheid? Men spreekt over vaderlandsliefde. Is er iets zo relatief als vaderlandsliefde? Men spreekt over eer. Is er iets zo wreed en zo zonderling als wat de mens "eer" pleegt te noemen? Of wilt u het anders hebben? Vijf verschillende staatslieden in een vergadering gebruiken het woord democratie. Het woord is hetzelfde, zij menen elkaar te begripen, maar in feite hebben ze allen iets anders gezegd. De gedachtenwereld van de mens, liggend achter het woord, kan geheel different zijn aan die van de andere gebruikers. En dit is de verwarring van Babel.

Het zou nog niet zo erg zijn, als de misleiding daarbij stil bleef staan. Maar de doorsneemens wil zelfs voor zichzelf niet eerlijk zijn. Hij verlangt voor zichzelf niet precies te weten wie hij is en wat hij is en doet. Hij wil graag beantwoorden aan een voorstelling. Hij gaat dus zichzelf a.h.w. maskeren. Hij misleidt zichzelf. En nu gaat hij een taal gebruiken, die een dubbele waarde heeft. Want hij gebruikt een woord, dat wáár is volgens zijn wezen; maar hij zet het in een context, die het schijnbaar de betekenis geeft van zijn illusoire ik. Hierdoor vertekent hij dus niet alleen zijn eigen beeld, maar gaat hij ook door deze "double-talk", dit tweemaal gebruiken van één woord a.h.w. in verschillende zinnen, anderen verwarrén. Hij meent volkomen eerlijk te zijn, terwijl hij in feite liegt. Hij meent vaak te liegen, terwijl hij in feite volkomen eerlijk is. Zo verraaft de mens vaak zelfs zichzelf, doordat het woord, dat hij gebruikt, niet de juiste betekenis heeft, niet de juiste inhoud krijgt.

In de esoterie is het dan ook gevaarlijk om ons alleen aan woorden vast te houden. En dan denk ik hier aan een woord, dat wij zo buitengewoon vaak gebruiken, nl. het woord "bewustwording". Maar ieder stelt zich die bewustwording op een eigen wijze voor. Voor de één is bewustwording geestelijk groot en lichtend gloeien, totdat je als een soort engel door hogere sferen kunt gaan. Voor een ander is het een uitbreiding van weten. Voor weer een ander is het een aanvoelen van de wereld. Zo heeft ieder zijn eigen betekenis ervoor. Het is dan ook een gevaarlijk woord in vele opzichten. Maar het is in ieder geval beter dan menig surrogaat-woord, dat daarvoor vaak wordt gebruikt. We spreken over eeuwigheid. En voor de één is de eeuwigheid, die rots, waar een vogeltje eens in de duizend jaar op komt zitten. Voor een ander is oneindigheid een mathematisch symbool. Voor een derde is het iets, wat je gebruikt, als je geen groter woord meer weet te vinden. Het is alleen een vorm van overdrijving, waarbij je het "zonder-beperking-zijn" toch buiten beschouwing laat. We spreken over al die dingen en weten eigenlijk niet goed, wat we bedoelen. Misschien is het goed om die misleiding hier en daar een beetje de kop in te drukken door te

proberen althans eens een enkele definitie te geven van wat een woord voor mij kan betekenen - indien het u interesseert tenminste. (Ja, graag.)

Dan wil ik in de eerste plaats stellen het begrip, dat men hier vaak "liefde" noemt. Het werd zoëven ook genoemd. Onder liefde verstaan wij (dus anders dan u) een uitbreiding van het ik, waardoor het gehele bewustzijn met een andere persoonlijkheid en diens beleven zozeer verknoopt is, dat deze als deel van het ik wordt ervaren. Meer niet en minder niet. Dit kan worden tot naastenliefde, waarbij dus de klasse der mensheid wordt gezien als deel van het eigen wezen en daardoor wordt behandeld als volkomen gelijkwaardig aan het ik, met dezelfde voorrechten en dezelfde plichten als dat ik.

Je kunt verder gaan en je kunt dan spreken over bv. bewustwording. Onder bewustwording verstaan wij een gelijktijdige vergroting van weten (dus kennis), een vergroting van aanvoelen en een vergroting van beheersing; waardoor wij dus een groter gebied van de schepping zullen kennen, kunnen omschrijven, zullen kunnen begrijpen (aanvoelen) en zullen kunnen hanteren (beheersen). Dat is bewustwording voor ons.

Er wordt zo vaak gesproken over de ziel van een mens. Dan zeggen we: Ja, dat is een deel van God. Maar laat ik het dan zo zeggen: Wanneer wij spreken over de ziel van een mens, dan is het die eigenaardige extensie van het ik, die schijnbaar eindeloos doorgaat en waarvan wijzelf de afmetingen of beperkingen niet kunnen erkennen in onze huidige toestand. En zo kun je voortgaan.

x U spreekt van "wij". Bedoelt u dit nu als mens of als geest?

- Als geest. Maar wat voor ons geesten in deze zin geldt, zal ongetwijfeld voor u, mensen, waar zijn.

x Maar het omgekeerde is nog niet waar.

- Ik zal daar maar verder niet op ingaan, want dan komen we weer in een zeer ingewikkelde beschouwing, waarbij mag gelden dat alles, wat zichzelf nog als geest kent, zijn ziel nog niet volledig beseft, waar - bij het erkennen van de zielswaarde - het zich één gevoelt met God en als zodanig zich niet meer als geest beschouwt.

Hebben we nog meer belangrijke dingen om te definiëren?

Ja, laten we niet vergeten ook "haat" te definiëren. Haat is over het algemeen een zozeer erkennen van het ik of van eigenschappen van het ik in een ander, dat men de drang tot zelfvernietiging op een ander probeert uit te leven. Dat klinkt allemaal een beetje dwaas, dat weet ik wel. Maar er zit een grote grond van waarheid in.

We spreken over geestelijke sferen. En dan denkt iedereen aan een hele reeks mooi op elkaar getaste wereldjes, waar je zo nu en dan het ene poortje in en het andere poortje uit naar beneden kunt gaan ofwel naar boven. In feite echter moet worden beseft, dat sfeer niets anders betekent dan een bewustzijnsbereik, dat met zovele anderen gedeeld kan worden, dat daarin een beleven, een uitwisseling van gedachten en een werkzaam zijn mogelijk is. Wat dat betreft - dus heel eenvoudig en vergelijkend gesproken: Het idiotenschooltje is t.o.v. de mens een lagere sfeer. Maar indien de mens een goed mens is, zal hij dat wereldje van die idioten toch kunnen begrijpen. Hij zal veel van hetgeen er zich afspeelt volledig kunnen verwerken. Hij is alleen - verstandelijk gezien dan - een sfeer hoger.

Stel dit nu niet meer op een verstandelijke basis maar op de basis van bewustzijn, zoals zojuist omschreven, dan kunt u dus beseffen, dat wij spreken van een "wisseling van sfeer", zodra het bewustzijn te groot is geworden voor de gemeenschap, waarmee men in contact stond en daaruit een contact met een nieuwe gemeenschap groeide. Alle gemeenschappen, bestaan dan (als we over een ruimte mochten spreken) in eenzelfde ruimte (desnoods midden tussen elkaar), maar voor elkaar niet benaderbaar, omdat gedachte de persoonlijkheidsuitdrukking wordt en een niet-bevatte gedachte niet wordt gezien.

Zo zijn er duizend en één begrippen. En wanneer u die begrippen niet juist gebruikt, wanneer we ze te voorzichtig gebruiken, dan komen we

tot misleiding, Dat is één van de redenen, dat veel van onze betogen betrekkelijk ingewikkeld zijn. We proberen alles zo juist en zo goed mogelijk te zeggen en daardoor zeggen we eigenlijk meer dan noodzakelijk lijkt. Maar u moet één ding niet vergeten: juist om duidelijk te kunnen zijn moeten wij in aanmerking nemen, wat voor verschillende interpretaties er mogelijk zijn van bepaalde zinnen. Door ze zoveel mogelijk te omschrijven, aan te vullen en uit te breiden proberen we dus met u een contact te krijgen, waaruit we voor elk van u toch nog een redelijk juiste, persoonlijke en dan eenvoudige interpretatie kunnen verwachten.

Dan wil ik verder nog opmerken, dat één van de grootste misleidingen, die er bestaan kan, vaagheid is. Vaagheid die intentioneel is wel te verstaan. Er zijn voor ons bepaalde grenzen, waarbuiten we niet meer kunnen spreken. En wanneer we proberen iets te omschrijven, wat eigenlijk buiten de taal ligt, dan zal een vaagheid daaruit resulteren. Deze is in zekere zin misleiding, maar minder misleiding dan een meer concrete en onjuiste uitdrukking. Maar wanneer ik vaag ben over iets, wat voor iedereen begrijpelijk zou zijn, dan is dit misleiding.

Voorbeeld. Een staatsman zou kunnen zeggen: "We zijn in ons pogen tot een contact en een verdrag te komen totaal niet gevorderd". Wanneer hij nu stelt: "Uit de wederzijdse besprekingen bleek een principiële overeenstemming, ofschoon nog geen verdere resultaten werden bereikt", dan is hier sprake van een misleiding. Het is dus voor de mens belangrijk - wil hij misleiding en ook zelfmisleiding zoveel mogelijk voorkomen - dat hij alles probeert terug te brengen tot een voor hemzelf aanvaardbare, zo eenvoudig mogelijke waarde en waardering. Dan is die waarheid in ieder geval voor hem zelf redelijk. Vandaar ook dat iedere mens zelf moet denken. Het gesproken woord zal nooit in staat zijn u alles weer te geven, wat eigenlijk behoort bij bewustwording. Wij kunnen met woorden veel doen. Maar wij kunnen bv. niet alle sensaties laten ondergaan, die aan een bepaald begrip verbonden zijn. Wij kunnen u niet de lichamelijke en geestelijke verlorenheid laten voelen, die met sommige ontwikkelingen samengaan. Wij zijn gebonden aan het woord. Dit betekent, dat wij onvolledig zijn. Wanneer deze onvolledigheid zou leiden tot een misleiden, d.w.z. een schijnbaar te gemakkelijk en eenvoudig voorstellen van datgene, wat alleen door de beleving volkomen werkelijk kan worden, dan zouden we ook hier van misleiding moeten spreken.

Het zal niet te voorkomen zijn, dat mens tegenover mens en ook geest tegenover mens - zodra het woord in het geding komt - een enigszins misleidend gedrag of woord inschuift. Wij kunnen niet aan de onjuistheid ontkomen. Het is ons onmogelijk om - sprekende tegen meer dan één persoon - volledig in te gaan op diens begrip van een woord en de betekenis ervan, de interpretatie ervan. Dit kan soms leiden tot betrekkelijk nutteloze schermutselingen. U heeft zoëven gemerkt, dat ik tegen onze goede vriend hier zeide: "Ja, laten we daarover maar niet verder praten; interpreteer dat nu maar zoals u zelf wilt". Daarmee bedoelde ik niet te zeggen: "Man, klets niet", maar ik wilde alleen maar zeggen: "Ja, u heeft daar uw eigen voorstelling van; gebruik die nu maar rustig, dat is uw eigen taal; als u maar begrijpt wat ik bedoel, mijn intentie, want daar gaat het om." En ik geloof, dat wat dit betreft heel goed altijd zullen moeten begrijpen, dat ons eigen denken, onze eigen waardering voor verschillende begrippen en woorden, bepalend zal zijn voor datgene, wat we bij anderen verstaan. Dit is de reden van de stelling, die zo vaak wordt geopperd: "In de wereld is alles waan". Slechts het ik kan als werkelijkheid ervaren worden; en slechts in het ik kan de werkelijkheid gevonden worden. Ons contact met die buitenwereld is helaas te gebrekkig. Kunt u dit als voldoende beschouwen, of wilt u er meer over horen?....Wilt u nog een tweede onderwerp hebben?

x Zou u iets willen zeggen over laatdunkendheid?

- Laatdunkendheid is eigenlijk met een paar woorden gezegd. Laatdunkendheid is een zo hoge mening hebben van jezelf, dat je anderen zonder meer terzijde schuift. Elke handeling die daaruit voortkomt, elke reactie die daaruit voortkomt, is laatdunkend. Wanneer een mens begint om zichzelf en zijn eigen begrippen en waarderungen als norm te stellen voor de gemeenschap of voor anderen, dan zal hij onwillekeurig laatdunkend zijn, waar hij zijn eigen maatstaven, zijn eigen begrippen, zijn eigen preferenties aan geheel de wereld zou willen opleggen en elk divergeren daarvan beschouwt als iets minder belangrijks, minder goeds, minder interessants. En dat is eigenlijk alles, wat er over te zeggen valt.

x Als de taal niet bestond, zou je elkaar dan beter en jezelf slechter begrijpen? Ik bedoel dit: dat door het vinden van woorden en uitdrukkingen je ook voelt, waar je met jezelf nog niet in het reine bent. Maar soms is het gemakkelijker om een ander te begrijpen - misschien - als je geen taal bezigt. Of begrijpt u mij nu ook niet?

- Ja, ik begrijp het goed, maar ik moet er even over nadenken. Want dit is nl. een heel eigenaardige vraag. Wanneer een mens geen taal zou hebben, absoluut geen taal, dan zou hij volkomen geïsoleerd zijn. Hij zou geen begrip voor anderen kunnen vinden, zou slechts handelen aan de hand van zijn eigen ervaringen, zou niet in staat zijn voor zichzelf die ervaringen te formuleren en zou als gevolg daarvan waarschijnlijk lager staan dan de aap, die een bescheiden taal heeft en aan de hand van deze zeer bescheiden taal (dus begrippenreeks) toch reeds in staat is tot een bewuste (dus uit overleg voortkomende) manipulatie. Indien u echter wilt zeggen: "Woorden zijn onvolledig. Zou het beter zijn om bv. telepathisch te reageren?", dan zeg ik: ja.

Echter wil ik er op wijzen, dat voor de mens, zoals hij heden bestaat, een telepathisch contact met anderen -wederzijds - een zeer grote schok zou betekenen. In de eerste plaats zou zijn idee omtrent zijn "ik" geheel worden aangetast en vernietigd. Hij zou ontdekken, dat de mensen heel anders reageren op hem en denken over hem (of haar), dan hij dat eigenlijk had verwacht. Hij zou verder tot zijn verbazing ontdekken, dat heel veel dingen, die hij met moeite verbergt, eigenlijk een gunstige reactie aan anderen zouden ontlokken; terwijl heel veel dingen, die hij trots tentoonstelt als een verdienste, eigenlijk beter achterwege zouden kunnen blijven. En ik vraag me af, of er veel mensen zouden zijn, die een dergelijke openbaring, die plotseling komt, geheel zouden kunnen verdragen. Me dunkt, dat de krankzinnigen-gestichten onmiddellijk vol zouden zijn.

Daarnaast echter zou - wanneer de mens eenmaal daaraan gewend is - hij genoopt zijn om eerlijk te zijn tegenover zichzelf. Want hij zou precies aan de gedachten van anderen kunnen begrijpen wat hij in feite voor hen is of betekent. Hij kent daarnaast zijn eigen gedachten, zijn eigen intenties. Een zelfbedrog daaromtrent wordt dan zeer moeilijk. Hij zal zichzelf beter leren kennen. Maar omdat hij de eerlijke reactie van anderen op zijn persoonlijkheid waarneemt, zou hij ook die anderen beter leren begrijpen en kennen dan zonder dat mogelijk zou zijn.

Ik meen dus te mogen stellen, dat - ofschoon bij een onbewust telepathisch contact bv. woorden op den duur overbodig kunnen worden (het aanvoelen door mensen, die jarenlang getrouwd zijn bv.; of mensen, die geestelijk zeer dicht aan elkaar verwant zijn en daardoor elkaar zeer goed begrijpen)-het woord toch wel een noodzaak is.

Het nadeel van het woord is, dat het zich zo goed leent voor manipulaties. Ik kan u heel gemakkelijk bewijzen, dat zwart eigenlijk wit en wit eigenlijk zwart is. En dat doe ik dan nog op een redelijke manier ook, alleen met het woord. Omdat ik nl. dan een begrip neem, dat u heeft gesteld en ik ga het omdraaien. Ik zeg: "U noemt wit iets wat alle licht weerkaatst. Maar dat kan toch nooit wit zijn, dat moet juist zwart zijn.

Want het weerkaatst alles, behalve wat het zelf is. Omgekeerd: Zwart absorbeert alles, de totale scala dus van het zichtbare licht. Dien-tengevolge moet de stof in feite wit zijn." Een spitsvondigheidje, meer niet. Maar het beïjst, wat je met woorden al zo kunt doen.

Wanneer je die woorden nu - bewust of onbewust - gaat gebruiken om de waarheid aan te passen aan je eigen wensen, wanneer je verdergaat en je gaat abstracties overwegen en je probeert die aan te passen aan een vooropgezet levenspatroon of idee of beeld omtrent de cosmos, dan is het duidelijk, dat je juist door die woorden in de war zult raken en dat je je vaak van de waarheid verwijdert. Dat is inderdaad waar. Maar daar staat weer - zeer belangrijk en ten laatste - tegenover: Wanneer het woord niet zou bestaan, zou de wederzijdse beïnvloeding van mensen minder zijn. Het woord geeft de mensen op het ogenblik - waar zij geen telepathisch contact bezitten - a.h.w. de mogelijkheid elkaar met ideeën te bevruchten en zo in elk een eigen ontwikkeling voortdurend te laten plaats vinden, die dan misschien niet 100% waar is, maar die in ieder geval een uitbreiding van begrip, van gevoel en van verlangen zelfs inhoudt. Het feit, dat dit door het woord kan gebeuren, is dus m.i. toch wel een zeer ten gunste sprekende factor ervoor.

x Is in uw wereld verkeerd begrijpen ook mogelijk?

- Het is wel mogelijk, hoofdzakelijk wanneer we met mensen te doen hebben. Omdat een mens nl. een dubbele - soms zelfs een driedubbele - standaard van denken er op na houdt. In lagere sferen bestaat hetzelfde en ook daar vraagt het dus wel heel veel concentratie en voorzichtigheid om een verkeerd begrip te voorkomen. Hoe hoger u echter in de sferen komt, hoe gemakkelijker een wederzijds begrip wordt, mits de kennis, voor dit begrip noodzakelijk, in beide personen aanwezig is. Dat is een voorwaarde. Vandaar dat ik een hogere geest wel kan begrijpen; maar ik kan hem niet begrijpen, zoals hij in zijn eigen sfeer leeft, maar slechts volgens de maatstaven en begrippen, die bij mij heersen. Zou die geest mij dus meer willen vertellen, dan wordt dat ofwel blank, ofwel er wordt door mijn eigen wezen een soort fantasiebeeld tussendoor gespeeld, wat een vertekening zou inhouden. Realiseer u echter wel, dat op die manier toch een voldoende compensatie mogelijk is van wanbegrippen om daaruit een langzaam naar het begrip toegroeien mogelijk te maken en zo een van sfeer tot sfeer verdergaan. Is dat voldoende?

x Wordt het woord ook niet dikwijls gebruikt door verschillende mensen om hun eigen gedachten voor zichzelf duidelijker te maken door zich tegen anderen te uiten?

- Ja, daar heeft u gelijk in, omdat de mens, die een gedachte uitsprekt, daarbij gedwongen is niet slechts zijn idee te ondergaan maar ook te formuleren. en het dus voor hemzelf in directe bewustzijnswaarden uit te drukken. Dus het formuleren op zichzelf - dat hoeft niet alleen spreken te zijn, het kan neerschrijven ook zijn - betekent, dat je de zaak duidelijker maakt voor jezelf. Wanneer u nl. hier luistert, dan ondergaat u niet - zoals u misschien denkt - woorden. U ondergaat gehele zinnen, ideeën, complexen en daarnaast intonaties en in zekere zin ook persoonlijkheid. D.w.z. dat u van dat geheel een voorstelling meeneemt; maar die voorstelling is allesbehalve volledig en allesbehalve juist. Wanneer u echter uitgeschreven hebt wat ik hier heb gezegd, dan heeft u dit woord na woord moeten volgen. U heeft het woord na woord moeten formuleren. Wanneer u dat nu nog tegen een ander gaat zeggen en u zo dwingt om wéér te geven wat u geleerd hebt, dan kunt u ervan verzekerd zijn, dat de ideeëngang juist in uw rede verankerd is en dus niet meer behoort tot de onderbewuste maar tot de direct hanteerbare waarden. Maar dit geldt alleen voor onszelf, omdat wijzelf - zelfs indien wij spreken op verschillende niveaus - toch altijd een voldoende begrip hebben van de ideeën, die we gebruiken; en zeker wanneer het erom gaat de stelling van een ander weer te geven. Als het onze eigen stellingen

zijn, dan wordt het al gevaarlijker. Ik hoop dat het voldoende is. Mag ik aannemen, dat wij daarmee aan het einde zijn gekomen van mijn bijdrage aan deze avond, vrienden? ... In dat geval geef ik het woord over aan de laatste spreker, die de avond voor u zal besluiten met een meditatieve vorm van het Schone Woord.

TRILLINGEN.

Alles wat rond je is, is eigenlijk een trilling. Wanneer ik met deze mond een geluid vorm, dan is het een trilling, die naar u toesnelt, die het gehoor beroert, wordt omgezet in een nieuwe trilling, wordt tot een elektrische trilling en zo een bewustzijn wekt. Wanneer ik kijk naar het licht rond mij en ik zie, hoe het zich ontleedt, dan weet ik: het zijn trillingen van verschillende frequenties. Alles wat je rond je ziet en wat je kent is een trilling. Het atoom is een trilling, een werveling, voortdurend rondgaande; en het is de frequentie van beweging en de verhouding van beweging, die de geaardheid bepaalt. Wanneer je denkt aan een geest, die je niet kunt zien, dan denk je aan die geest als een soort trilling. Want wat voor wezen hij ook is, wanneer hij zich openbaart in je wereld, dan is het als een siddering, waardoor hij kenbaar wordt. En zelfs wanneer je denkt aan God, dan is het a.h.w. een trilling in jezelf, die je dan misschien omschrijft als Licht, maar in feite toch een siddering, een bewogen-zijn.

Het is vanuit technisch standpunt niet juist om te stellen, dat het Al gebouwd is uit trillingen. Maar wanneer wij moeten afgaan op ons eigen wezen en ons eigen reageren, is het wel juist. Want regeert in je leven niet het pulseren van de polsslag, het geluid, het licht, de klank, ja, zelfs de sensatie van het gevoel; die alle berusten op het als met ijlboden en golvingen voortgaan van prikkels van punt naar punt? En wanneer je verdergaat en je denkt aan een kring als deze en je ziet hoe er een band gevlochten kan worden, die hen allen tot één maakt, moet je dan eigenlijk ook niet denken aan een trilling? Je probeert om de mensen stil te maken, je probeert een zekere rust te geven. Dan neem je een woord en je werpt het erin als een steen. En je ziet hoe de sensatie, hoe de beroering zich langzaam ontwikkelt en als kalvend water een golving brengt. Je probeert om de magie van het woord te hanteren. Je laat uit een ijle of een zachte klank na langzaam zwellen een sterkte ontstaan, je probeert je hele wezen, je hele ziel te leggen in een woord en je merkt hoe de reactie is.

Nu ja, mogelijk is niet de hele wereld trilling; en wanneer we spreken over God als een trilling, dan is dat ongetwijfeld vermetel. Maar we weten wel degelijk, dat de verschijnselen rond ons - ook de verschijnselen van de geest - mogen worden gezien als trilling. Het is de wijze, waarop wij ze ervaren. En wanneer we spreken over trillingen, moeten we dan niet denken aan een snaar, die wordt aangeslagen en trilt en zo haar golvingen verspreidt en misschien wordt tot een parelende piano-melodie of een haast klagend zoeken naar een hoog accoord van een viool?

De mens is in velerlei zin een snaar, die trilt en beroerd wordt. Ergens in het Al gebeurt iets. We weten er niets van. Maar ons wezen - daarmee in harmonie zijnde - komt in beroering. Dromen stijgen op, er komt een sensatie, de handen worden misschien klam; of je grijpt naar het hoofd en zegt: "Mijn God, wat gebeurt er!" Zo is het.

Soms weet je niets van de geest of van de kracht van de geest af. Dan ergens gebeurt er iets. En dan lijkt het plotseling of de haren je te berge rijzen, of je geladen bent met statische electriciteit, of er vonken uit je springen. Je weet niet zo gauw waarheen, je kunt het niet zo gauw ontladen. Je reageert. Een trilling heeft je beroerd. Je eigen

wezen is uit zijn normale harmonische geheel weggedrukt voor een korte wijle.

Reageert niet heel de mensheid - en ook de geest - op het verschijnsel, dat we trilling noemen? Is niet het hele Al een voortdurende fluctuatie, een voortdurend komen en gaan van krachten, die we op zichzelf niet beseffen, maar die in hun frequentie van komen voor ons toch een beeld doen ontstaan?

Ik wil niet spreken over cosmische trillingen, ik wil niet spreken over de grote sleutels der magie, de grote sleutels van het esoterisch ervaren. Maar dit kan ik u wel zeggen: Soms wordt de menselijke stem tot een instrument, dat krachten bezweert, die ver liggen buiten het menselijk terrein. Die ver liggen buiten alles, wat je je voorstelt van geest of demon. Soms kan een melodie doordringen door vele verschillende werelden en hoog en laag samenkoppelen, aaneengesmeed voor een korte wijle door trilling.

Wat geeft het wat voor naam wij aan een dergelijk verschijnsel toe-kennen? Laat ons spreken over trillingen, ook wanneer de theorie misschien verouderd is. Laat ons spreken over dat, wat ons beroert: het verschijnsel, dat steeds terugkeert. Het verschijnsel, dat een kracht is in onszelf. En laat ons erkennen: Al deze trillingen (het totaal van het zijnde) is alleen mogelijk, omdat er ergens de middenstof is, waarin de trilling kan optreden. Al het beleven, al het ervaren, elk verschijnsel dankt zijn bestaan aan het feit, dat God zich openbaart in tegendelen.

En wij met ons beleven, zijn wij niet als een trilling, gaande vanuit het ene leven naar het andere en terugkerend, altijd weer, tot het ogenblik, dat wij vereend met Het Grote in eeuwig ritme verder pulseren - niet meer zoekend onze eigen onmachtige baan - naast de allerhoogste Kracht? Laat ons dan stellen: GOD IS. En God is de Kracht. Hij is het Wezen. Al wat wij van Hem ervaren is als een trilling, die ons beroert. En Zijn Kracht wordt in ons tot een trilling, die wij uit ons doen voortgaan, niet beseffende wie of wat zij is, maar wetende dat die Kracht als een Licht kan worden uitgeworpen. Wetende dat leven en stof, dat geest en bestaan gezamenlijk zich daarin kunnen manifesteren en zo het beeld vormen, dat Hij Zich voor ogen stelde, toen Hij sprak: "ER ZIJ LICHT" Een eerste trilling.

Ik hoop, dat ik daarmee voldaan heb aan uw behoefte voor een slotwoord. En ik zou u alleen nog de raad willen geven om -ook in de esoterie - te denken aan "de trilling". Wanneer iets u beroert en beweegt, wanneer iets u het hart sneller doet kloppen, wanneer iets uw denken een ogenblik opzweept, totdat het zichzelf vergeet en een gedachtenloze reeks schijnt te worden, waaruit toch beelden ontstaan, dan heeft u iets gevonden van een waarheid, die verborgen ligt achter de rede; een waarheid misschien, die verborgen ligt achter de stof. Hoe meer u daarvan weet, hoe meer u daarin doordringt, hoe meer u zult beseffen, dat de Schepper Zich openbaart in Zijn verschijnselen en daaruit toch voor ons op den duur geheel kenbaar is, indien wij ze durven ondergaan.
